

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT

GEWONE ZITTING 2006-2007

28 NOVEMBER 2006

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot vaststelling van de wijzen
van lijkbezorging, de asbestemming en
de rituelen van de levensbeschouwing
voor de uitvaartplechtigheid
die kunnen opgenomen worden
in de laatste wilsbeschikking**

(ingediend door mevrouw Els AMPE (N),
René COPPENS (N) en cs.)

Toelichting

Heel wat mensen zijn bezorgd dat hun wensen na hun overlijden niet gerespecteerd zullen worden. We denken hierbij aan de keuze tussen crematie en begraven en het respecteren van hun levensbeschouwing bij de uitvaartplechtigheid. Het organiseren van een uitvaartplechtigheid conform de levensbeschouwing en de wensen van de overledene getuigt van respect en vormt het ultieme eerbetoon bij het afscheid nemen.

De keuze tussen crematie en begraven is reeds voorzien in het koninklijk besluit van 2 augustus 1990 tot regeling van de inschrijving door de gemeenten van de laatste wilsbeschikking inzake de wijze van teraardebestelling. De keuze van het ritueel bij de uitvaartplechtigheid is nog niet voorzien. Bovendien zijn de gewesten sedert 1 januari 2002 bevoegd voor deze materie en is een omzetting van de federale wetgeving in Brusselse wetgeving noodzakelijk.

Het Vlaamse Gewest voorzag reeds in een omzetting en aanpassing van de desbetreffende wetgeving. Het Vlaamse decreet op de begraafplaatsen en lijkbezorging van 16 januari 2004 en het daaropvolgende besluit van 24 februari 2006 voorziet hier dus een belangrijke stap vooruit. De burger kan zijn laatste wilsbeschikking – dat kan gaan van lijk-

PARLEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 2006-2007

28 NOVEMBRE 2006

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**portant fixation des modes de sépulture,
de la destination des cendres
ainsi que des rites de
la conviction philosophique
pour les funérailles pouvant figurer
dans l'acte de dernières volontés**

(déposée par Mme Els AMPE (N),
M. René COPPENS (N) et consorts)

Développements

De nombreuses personnes craignent que leur volonté ne soit pas respectée après leur décès. Nous pensons ici au choix entre crémation et inhumation et au respect de leurs convictions philosophiques lors des funérailles. L'organisation de funérailles conformes aux convictions philosophiques et aux souhaits du défunt est un témoignage de respect et constitue l'ultime hommage au moment de dire adieu.

L'arrêté royal du 2 août 1990 réglant l'enregistrement par les communes des dernières volontés quant au mode de sépulture prévoit déjà le choix entre crémation et inhumation. Le choix du rituel lors des funérailles n'est pas encore prévu. En outre, depuis le 1er janvier 2002, cette matière relève des compétences régionales. Il est donc nécessaire de transposer la législation fédérale dans la législation bruxelloise.

La Région flamande a déjà transposé et adapté la législation concernée. Le décret flamand du 16 janvier 2004 sur les funérailles et sépultures et l'arrêté qui a suivi le 24 février 2006 représentent une grande avancée en la matière. Le citoyen peut transmettre ses dernières volontés (il peut s'agir des modes de sépulture, de la destination des cendres

bezorging, asbestemming en het ritueel van de levensbeschouwing bij de uitvaartplechtigheid – overmaken aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn gemeente.

In een grootstad als Brussel leven mensen met alle mogelijke levensbeschouwingen. Het is dan ook belangrijk dat de laatste wens van elke Brusselaar gerespecteerd kan worden. Bovendien leven in Brussel ook een groot aantal alleenstaanden die vaak geen familie meer hebben. Ze kunnen dus niet op familie vertrouwen om hun wensen te laten respecteren. Ook bij mensen met familie bestaat ongerustheid. Het komt immers regelmatig voor dat de familie de wensen van de overledene niet respecteert. Je kan altijd al je wensen bij de notaris in je testament laten opnemen, maar in de praktijk wordt het testament maar geopend na de uitvaart. Enkel een schriftelijke verklaring van de overledene die op eenvoudige wijze kan neergelegd worden bij een erkende overheid kan voldoende garantie geven dat de wensen van de overledene worden gerespecteerd.

Het koninklijk besluit van 19 april 2006 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister maakt de opname van de gegevens in de registers in de gemeenten officieel mogelijk. Dit geldt dus ook voor de Brusselse gemeenten.

Els AMPE (N)
René COPPENS (N)

ainsi que des rites de la conviction philosophique pour les funérailles) au fonctionnaire de l'état civil de sa commune.

Des personnes de toutes convictions philosophiques vivent dans une grande ville comme Bruxelles. Il est dès lors important de pouvoir respecter les dernières volontés de chaque Bruxellois. En outre, Bruxelles compte un grand nombre de personnes isolées qui n'ont plus de famille. Elles ne peuvent donc pas compter sur leurs proches pour faire respecter ces dernières volontés. Des personnes qui ont de la famille sont aussi inquiètes car il arrive régulièrement que la famille ne respecte pas les souhaits du défunt. Il est toujours possible de faire figurer ses dernières volontés dans le testament qu'on dépose auprès d'un notaire mais dans la pratique le testament n'est ouvert qu'après les obsèques. Seule une déclaration écrite du défunt qui peut être déposée aisément auprès d'une autorité reconnue peut offrir une garantie suffisante que les souhaits du défunt seront respectés.

L'arrêté royal du 19 avril 2006 modifiant l'arrêté royal du 16 juillet 1992 déterminant les informations mentionnées dans les registres de la population et dans le registre des étrangers permet officiellement d'inscrire les données dans les registres des communes. Cela s'applique donc aussi aux communes bruxelloises.

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot vaststelling van de wijzen
van lijkbezorging, de asbestemming en
de rituelen van de levensbeschouwing
voor de uitvaartplechtigheid
die kunnen opgenomen worden
in de laatste wilsbeschikking**

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

§ 1. – Elke persoon, hierna declarant genoemd, kan tijdens zijn leven vrijwillig een schriftelijke kennisgeving van zijn laatste wilsbeschikking overmaken aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn gemeente. Die laatste wilsbeschikking kan handelen over de wijze van lijkbezorging, de asbestemming, evenals over het ritueel van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid.

§ 2. – De manieren van lijkbezorging zijn : begraven, verstrooien of bewaren van de as na crematie, of op de wijze en volgens de nadere regels bepaald door de Brusselse regering.

§ 3. – Indien de declarant verhuist naar een andere gemeente stuurt de burgerlijke stand van de gemeente die beschikt over de laatste wilsbeschikking van de declarant deze laatste wilsbeschikking op naar de gemeente van de nieuwe woonplaats van de declarant.

§ 4. – Deze laatste wilsbeschikking wordt gelijkgesteld met het verlot tot crematie zoals bedoeld in artikel 20 van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaats en de lijkbezorging.

Artikel 3

§ 1. – De verklaring betreffende de laatste wilsbeschikking wordt ingediend door middel van een gedateerd en ondertekend document, dat tegen ontvangstbewijs moet worden overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waar de declarant is ingeschreven in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister.

§ 2. – De declarant geeft in het document vermeld in § 1, zijn naam, voornamen, geboorteplaats en -datum, en adres aan.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**portant fixation des modes de sépulture,
de la destination des cendres
ainsi que des rites de
la conviction philosophique
pour les funérailles pouvant figurer
dans l'acte de dernières volontés**

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

§ 1er. – Toute personne, ci-après dénommée le déclarant, peut, au cours de sa vie, informer de son plein gré et par écrit l'officier de l'état civil de sa commune de ses dernières volontés. Cet acte de dernières volontés peut porter sur les modes de sépulture, la destination des cendres ainsi que les rites de la conviction philosophique pour les funérailles.

§ 2. – Les modes de sépulture sont : l'inhumation, la dispersion ou la conservation des cendres après la crémation ou selon le mode et les modalités fixées par le gouvernement bruxellois.

§ 3. – Si le déclarant déménage dans une autre commune, l'état civil de la commune qui dispose de l'acte de dernières volontés du déclarant le transmet à la nouvelle commune de domicile du déclarant.

§ 4. – L'acte de dernières volontés est assimilé à l'autorisation de crémation prévue à l'article 20 de la loi du 20 juillet 1971 sur les funérailles et sépultures.

Article 3

§ 1er. – La déclaration relative aux dernières volontés est introduite par un écrit daté et signé, remis contre récépissé à l'officier de l'état civil de la commune de la Région de Bruxelles-Capitale où le déclarant est inscrit dans le registre de la population, dans le registre des étrangers ou dans le registre d'attente.

§ 2. – Le déclarant indique dans le document visé à l'alinéa premier, ses nom, prénoms, lieu et date de naissance, ainsi que son adresse.

§ 3. – De declarant moet duidelijk en ondubbelzinnig één van de volgende mogelijkheden opnemen in dat document :

- ofwel één van de opties vermeld in § 4, 1° tot en met 8°;
- ofwel één van de opties vermeld in § 4, 1° tot en met 8° in combinatie met één van de opties vermeld in § 4, 9° tot en met 16°;
- ofwel één van de opties vermeld in § 4, 9° tot en met 16°.

§ 4. – De in § 3, bedoelde opties zijn de volgende :

- 1° begraafing van het stoffelijk overschot;
- 2° crematie, gevolgd door begraafing van de as binnen de omheining van de begraafplaats;
- 3° crematie, gevolgd door uitstrooiing van de as op het daartoe bestemd perceel van de begraafplaats;
- 4° crematie, gevolgd door bijzetting van de as in het columbarium van de begraafplaats;
- 5° crematie, gevolgd door uitstrooiing van de as in de Belgische territoriale zee;
- 6° crematie, gevolgd door uitstrooiing van de as op een andere plaats dan de begraafplaats of in de Belgische territoriale zee;
- 7° crematie, gevolgd door begraafing van de as op een andere plaats dan de begraafplaats;
- 8° crematie, gevolgd door bewaring van de as op een andere plaats dan de begraafplaats;
- 9° een uitvaartplechtigheid volgens de Katholieke Godsdienst;
- 10° een uitvaartplechtigheid volgens de Protestantse Godsdienst;
- 11° een uitvaartplechtigheid volgens de Anglicaanse Godsdienst;
- 12° een uitvaartplechtigheid volgens de Orthodoxe Godsdienst;
- 13° een uitvaartplechtigheid volgens de Joodse Godsdienst;
- 14° een uitvaartplechtigheid volgens de Islamitische Godsdienst;
- 15° een uitvaartplechtigheid volgens de Vrijzinnige Levensovertuiging;

§ 3. – Le déclarant est tenu de reprendre dans ledit document, de manière claire et explicite, l'une des possibilités suivantes :

- soit l'une des options mentionnées au § 4, 1° à 8° inclus;
- soit l'une des options mentionnées au § 4, 1° à 8° inclus, en combinaison avec l'une des options mentionnées au § 4, 9° à 16° inclus;
- soit l'une des options mentionnées au § 4, 9° à 16° inclus.

§ 4. – Les options visées au § 3 sont les suivantes :

- 1° inhumation des restes mortels;
- 2° crémation, suivie de l'inhumation des cendres dans l'enceinte du cimetière;
- 3° crémation, suivie de la dispersion des cendres sur la parcelle du cimetière destinée à cette fin;
- 4° crémation, suivie du placement des cendres dans le columbarium du cimetière;
- 5° crémation, suivie de la dispersion des cendres en mer territoriale belge;
- 6° crémation, suivie de la dispersion des cendres à un endroit autre que le cimetière ou la mer territoriale belge;
- 7° crémation, suivie de l'inhumation des cendres à un endroit autre que le cimetière;
- 8° crémation, suivie de la conservation des cendres à un endroit autre que le cimetière;
- 9° une cérémonie funéraire selon le culte catholique;
- 10° une cérémonie funéraire selon le culte protestant;
- 11° une cérémonie funéraire selon le culte anglican;
- 12° une cérémonie funéraire selon le culte orthodoxe;
- 13° une cérémonie funéraire selon le culte juif;
- 14° une cérémonie funéraire selon le culte islamique;
- 15° une cérémonie funéraire selon la conviction laïque;

16° een uitvaartplechtigheid volgens de Neutraal Filosofische Overtuiging.

Artikel 4

De declarant kan de verklaring altijd intrekken of wijzigen.

Artikel 5

Het koninklijk besluit van 2 augustus 1990 tot regeling van de inschrijving door de gemeenten van de laatste wilsbeschikking inzake de wijze van teraardebestelling, wordt opgeheven.

Els AMPE (N)
René COPPENS (N)
Brigitte DE PAUW (N)
Josy DUBIÉ (F)
Stéphane de LOBKOWICZ (F)
Magda DE GALAN (F)
Fouad AHIDAR (N)
Jean-Luc VANRAES (N)

16° une cérémonie funéraire selon la conviction philosophique neutre.

Article 4

Le déclarant peut en tout temps retirer ou modifier sa déclaration.

Article 5

L'arrêté royal du 2 août 1990 réglant l'enregistrement par les communes des dernières volontés quant au mode de sépulture est abrogé.

